

Strasbourg, 11.6.2013
COM(2013) 407 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL SOCIAL ȘI ECONOMIC EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Plan de acțiune pentru o industrie siderurgică competitivă și durabilă în Europa

Cuprins

1.	Industria siderurgică în Europa	3
2.	Piața globală a oțelului și evoluțiile tehnologice.....	3
2.1.	Tendențe majore pe piața mondială	3
2.2.	Tendențe și provocări tehnologice majore.....	4
3.	Soluționarea dificultăților – Planul de acțiune în domeniul siderurgiei.....	6
3.1.	Cadrul de reglementare corect	6
3.2.	Stimularea cererii de oțel	8
3.3.	Condiții de concurență echitabile la nivel internațional.....	8
	Accesul la materii prime	10
	Comerțul.....	11
3.4	Politicile în materie de energie, climă, resurse și eficiență energetică pentru stimularea competitivității.....	13
	Accesibilitatea prețurilor și aprovizionarea cu energie	13
	Abordarea problemelor legate de politicile climatice	16
	Asigurarea comparabilității la nivel mondial	17
	Contribuția sectorului siderurgic la obiectivele privind clima și utilizarea eficientă a resurselor	17
3.5	Inovare.....	20
3.6	Dimensiunea socială: restructurarea și nevoile de competențe.....	23
4.	Concluzii	26

1. INDUSTRIA SIDERURGICĂ ÎN EUROPA

Un sector siderurgic puternic și competitiv este important pentru baza industrială a Europei. UE este al doilea mare producător de oțel din lume, cu o producție de peste 177 de milioane de tone de oțel pe an, reprezentând 11 % din producția globală. De asemenea, siderurgia face parte dintr-o serie de lanțuri de valori industriale și este strâns legată de multe sectoare industriale din aval, precum industria auto, construcțiile, industria electronică, industria mecanică și ingineria electrică. Aceasta are o importantă dimensiune transfrontalieră: există 500 de locuri de producție în 23 de state membre, ceea ce face din industria siderurgică o industrie cu adevărat europeană.

Sectorul siderurgic european se află astăzi într-o **situație** foarte **dificilă**. Criza economică actuală a condus la o scădere semnificativă a activității de producție și a cererii de oțel asociate, care rămâne cu 27 % sub nivelurile de dinaintea crizei¹. Ca urmare, mai multe unități de producție s-au închis sau și-au redus producția, cu pierderile corespunzătoare de locuri de muncă, în ultimii ani pierzându-se până la 40 000 de locuri de muncă. În consecință, **presiunea restructurării și a reducerii capacității de producție va rămâne una dintre principalele provocări pentru această industrie în viitorul apropiat.**

În mod semnificativ, supracapacitatea nu este doar o problemă europeană. Capacitatea de producție de oțel este preconizată să crească în continuare în următorii doi ani², OCDE estimând că, **la nivel global**, aceasta va crește cu 118 milioane de tone, ajungând la un nivel de 2 171 milioane de tone până în anul 2014. Industria siderurgică europeană se confruntă cu **efectele simultane ale cererii reduse și ale supracapacității pe o piață a oțelului globalizată**, precum și cu **prețurile ridicate ale energiei**; industria siderurgică trebuie să investească pentru a se adapta la economia ecologică și pentru a fabrica produse inovatoare.

Comisia consideră că este esențial ca **Europa să rămână o regiune producătoare de oțel importantă, din motive economice, sociale și de mediu, precum și pentru securitatea aprovizionării.** În urma adoptării Comunicării Comisiei privind politica industrială din anul 2012³, în încercarea de a inversa tendința descrescătoare a rolului industriei în Europa și de a crește **de la nivelul actual de 15,2 % din PIB la un nivel de 20 % până în 2020**, Consiliul European din martie 2013 a decis să urmărească activitatea Comisiei privind sectoare industriale specifice. Prezenta comunicare reprezintă reacția Comisiei la criza din sectorul siderurgic și stabilește măsuri specifice prin care să se asigure că mediul în care funcționează este propice unei industrii siderurgice competitive și durabile, astfel încât aceasta să poată soluționa problemele structurale cu care se confruntă, să poată concura la nivel global și să poată dezvolta următoarea generație de produse din oțel vitale pentru alte industrii-cheie din Europa.

2. PIAȚA GLOBALĂ A OȚELULUI ȘI EVOLUȚIILE TEHNOLOGICE

2.1. Tendințe majore pe piața mondială

Începând cu anul 2000, piața mondială a oțelului s-a aflat în creștere, sub influența industrializării țărilor emergente.

¹ *Eurofer Economic and Steel Market Outlook* (Perspectivă asupra pieței economice și siderurgice), Eurofer, 2012.

² În conformitate cu anunțurile făcute de întreprinderi.

³ COM(2012) 582 final.

Tendința de industrializare din Asia a transformat acest continent în regiunea cu cea mai mare producție și cerere de oțel din lume. **În prezent, China domină producția mondială de oțel:** China producea 39% din totalul producției de oțel din Asia; acest procent a ajuns la 71% în 2012. Această creștere a producției a condus la o supracapacitate internă a Chinei și a transformat țara dintr-un importator net în cel mai mare exportator de oțel la nivel mondial. Industria siderurgică din China furnizează, în prezent, aproximativ 50 %⁴ din producția mondială de oțel.

În SUA, creșterea accentuată a **producției de gaze de șist** a îmbunătățit **poziția competitivă a industriei americane** în ceea ce privește **costurile energiei** și reprezintă unul dintre principalele motive pentru atragerea de noi investiții în sectorul siderurgic. Acest lucru poate semnala o schimbare de direcție pentru acest sector, iar SUA ar putea deveni în curând un exportator net de oțel⁵, determinând creșterea continuă a ofertei excedentare de pe piețele globale.

În plus, unele țări vecine (Rusia, Ucraina și Turcia) și-au îmbunătățit considerabil capacitatea de producție a oțelului și și-au mărit capacitatea de aprovizionare a pieței siderurgice a UE. Însă creșterea capacității de producție în multe țări nu este însoțită și de o deschidere a piețelor. În realitate, **în ultimii ani s-a observat o creștere a inițiativelor de protecție a producătorilor naționali de oțel**, de exemplu în Brazilia și India⁶. Aceste măsuri împiedică dezvoltarea unei piețe mondiale a oțelului în condiții de concurență echitabile.

În acest context nefavorabil, industria siderurgică a UE a reușit să își mențină nivelul exporturilor. Din 2010, exporturile UE sunt în creștere, iar UE a înregistrat un excedent comercial în ultimii patru ani. Excedentul comercial din industria siderurgică pentru anul 2012 a fost de 16,2 milioane de tone (sau 20 de miliarde EUR)⁷.

Accesul echitabil la materiile prime primare și secundare, precum și la transportul maritim al acestora, în condițiile unei piețe concurențiale este, de asemenea, crucial pentru dezvoltarea durabilă a industriei siderurgice.

2.2. Tendințe și provocări tehnologice majore

După toate probabilitățile, oțelul va rămâne principala materie primă în construcții și industria prelucrătoare. Cu toate acestea, o serie de tendințe în tehnologia de producție a oțelului și în utilizare ar putea afecta cererea de oțel. Proiectele realizate în colaborare și inovațiile din sectorul prelucrării sunt preconizate a fi factori-cheie pentru astfel de tendințe. Acesta este un domeniu în care Europa poate prelua inițiativa.

În ceea ce privește cererea, construcția de centrale electrice, inclusiv de parcuri eoliene construite în teritoriu și în largul mării, transportul energiei, sectorul locuințelor și cel al transporturilor vor continua să ofere oportunități pentru **produse din oțel inovatoare**.

⁴ Statistici ale Asociației Mondiale a Oțelului pentru anul 2012, <http://www.worldsteel.org/statistics/statistics-archive/2012-steel-production.html>

⁵ OECD DSTI/SU/SC(2012) 21 – *The future of steel: how will the industry evolve?* (Viitorul siderurgiei: cum va evolua industria?) (decembrie 2012).

⁶ DECISÃO CMC N° 39/11, Brazilia a mărit tarifele la import pentru 100 de produse, inclusiv pentru mai multe produse din oțel, dar nu pentru tabla cu valoare adăugată. Taxele au crescut de la 12 % la 25 % și sunt valabile timp de 12 luni, cu posibilitatea unei prelungiri de un an.

⁷ Aceste cifre se bazează pe produsele vizate de sistemul de supraveghere prealabilă până în luna decembrie 2012.

Creșterea valorii adăugate a produselor din oțel, inclusiv a tuburilor și țevilor, este o modalitate prin care producătorii de oțel se pot diferenția de competitori și își pot mări competitivitatea. Cu toate acestea, după cum subliniază un studiu recent al OCDE⁸, produsele de oțel cu valoare adăugată mare reprezintă încă un procent redus din cererea de oțel, având în vedere concurența ridicată pe acest segment. Mai mult decât atât, producția de oțel necesită procese costisitoare de laminare a oțelului și investiții masive în cercetare și dezvoltare (C&D).

În ceea ce privește producția, deși inovarea este în continuare un element cheie pentru **elaborarea de noi produse și dezvoltarea de noi piețe**, precum și pentru **creșterea eficienței, accesul la materii prime și surse de energie, precum și prețul acestora** vor determina, printre altele, **viitoarele tendințe**, iar în cazul **Europei, dependentă de importuri, prețurile acestea au, după toate probabilitățile, o tendință crescătoare de durată**. În ceea ce privește materiile prime necesare pentru producția de oțel, înlocuirea minereului de fier pur cu deșeuri reciclate [creșterea numărului de cuptoare cu arc electric (EAF)] și înlocuirea cărbunelui cocsificabil cu gazul [la obținerea fierului prin reducere directă (DRI)] ar putea reprezenta tendințe tehnologice decisive pentru viitor.

Politicile climatice și utilizarea eficientă a resurselor vor reprezenta alte motive importante pentru schimbările tehnologice. Pe termen scurt, intensificarea utilizării deșeurilor reciclate și diseminarea celor mai bune tehnici disponibile (BAT) ar putea aduce contribuții importante la atingerea obiectivelor politicii climatice și la intensificarea utilizării durabile a resurselor limitate.

Un studiu recent al Comisiei⁹ a arătat că integrarea BAT până în anul 2022 ar asigura **doar o ușoară reducere a totalului consumului direct de energie și a emisiilor de CO₂ la nivel global**, în cazul în care se presupune că se vor aplica condiții stricte de investiții (perioade scurte de amortizare). Cu toate acestea, o analiză ulterioară bazată pe studiul susmenționat¹⁰ sugerează că, în cazul unor perioade mai lungi de amortizare, potențialul de reducere ar putea crește până în anul 2030. Dincolo de aceste aspecte, pentru continua îmbunătățire a competitivității costurilor acestor BAT ar fi necesare **activități de cercetare și demonstrații reușite**.

Pe termen scurt și mediu, sunt așteptate îmbunătățiri treptate în ceea ce privește eficiența energetică. Tehnologiile utilizate în prezent au fost deja îmbunătățite în mod semnificativ¹¹, iar uzinele care utilizează **cele mai bune tehnologii** funcționează deja aproape de **limitele lor termodinamice**. Cu toate acestea, există încă unele domenii în care se pot face îmbunătățiri astfel încât industria să reziste mai bine la impactul legat de costurile energiei. Prin **reducerea costurilor de producție, o utilizare mai eficientă a energiei** poate necesita **investiții inițiale mai mari**; prin urmare, politicile ar trebui implementate astfel încât să țină cont de **impactul asupra competitivității**. Prin urmare, Comisia va monitoriza sectoarele considerate a fi

⁸ OECD DSTI/SU/SC(2012) 12 – *The future of the steel industry: Selected trends and policy issues* (Viitorul industriei siderurgice: tendințe selectate și chestiuni de politică) (decembrie 2012).

⁹ *Prospective scenarios on energy efficiency and CO₂ emissions in the Iron & Steel industry* (Perspective privind eficiența energetică și emisiile de CO₂ în industria fierului și oțelului) (2012) – JRC.

¹⁰ *The potential for improvements in energy efficiency and CO₂ emissions in the EU27 iron and steel industry under different payback periods* (Potențialul de îmbunătățire a eficienței energetice și de reducere a emisiilor de CO₂ în industria fierului și oțelului din UE-27 în diferite perioade de amortizare), *Journal of Cleaner Production* (2013), <http://dx.doi.org/10.1016/j.jclepro.2013.02.028>

¹¹ Comparativ cu anul 1980, utilizarea de materii prime pentru producția de oțel brut a scăzut în 2008 de la 2 336 kg/tonă la 2 015 kg/tonă (-13,7 %).

expuse unui **risc semnificativ de relocare a emisiilor de dioxid de carbon**, pentru a se asigura că Directiva privind eficiența energetică contribuie la dezvoltarea durabilă a acestor sectoare¹².

O demonstrație de succes a tehnologiilor inovatoare de reducere a emisiilor de CO₂, inclusiv a celor de captare și stocare a dioxidului de carbon industrial (CSC), este crucială. Dar înainte de a trece la faza de punere în aplicare, trebuie depășite obstacolele existente, de exemplu costurile ridicate și lipsa conștientizării și acceptării de către public, după cum s-a explicat în Comunicarea Comisiei privind viitorul captării și stocării dioxidului de carbon în Europa¹³.

3. SOLUȚIONAREA DIFICULTĂȚILOR – PLANUL DE ACȚIUNE ÎN DOMENIUL SIDERURGIEI

În scopul **identificării și evaluării provocărilor** cu care se confruntă industria siderurgică, în luna iulie 2012 s-a organizat o **masă rotundă la nivel înalt** de către vicepreședintele și comisarul pentru industrie și antreprenoriat, în cooperare cu comisarul pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale¹⁴. Masa rotundă a servit ca platformă de dialog între Comisie, responsabilii din industrie și sindicate. De asemenea, la aceste întâlniri au participat reprezentanți ai principalelor state producătoare de oțel și ai Parlamentului European. Comisia propune acum abordarea principalelor provocări care afectează competitivitatea industriei siderurgice a UE, după cum urmează:

3.1. Cadrul de reglementare corect

Legislația europeană este crucială pentru **dezvoltarea durabilă și funcționarea adecvată a pieței interne**, pentru garantarea securității și previzibilității pentru investitori, precum și pentru asigurarea unor condiții de concurență echitabile.

În conformitate cu agenda Comisiei în domeniul reglementării inteligente¹⁵, **legislația UE trebuie să fie eficientă și eficace** în atingerea obiectivelor. Comisia este hotărâtă să **identifice sarcinile excesive, inconsecvențele, lacunele sau măsurile ineficiente**.

În plus, **efectele cumulate ale diverselor politici** și ale legislației pot avea un impact asupra capacității societăților de a inova și de a lua decizii privind investițiile. Pe termen mediu, acest lucru poate consolida competitivitatea. Cu toate acestea, în cazul în care concurenții de pe piața globală beneficiază de condiții-cadru mai favorabile, acestea pot conduce, de asemenea, la reducerea investițiilor și la pierderi din cota de piață, determinând închideri sau delocalizări.

În acest context, Comisia efectuează o **evaluare a costurilor cumulate pe sectoare specifice**, precum industria oțelului sau a aluminiului. De asemenea, folosind toate instrumentele aflate la îndemână, Comisia aprofundează analiza impactului pe care noile sale propuneri de politici îl exercită asupra competitivității, **prin utilizarea „testului de competitivitate”**¹⁶ în contextul

¹² Directiva 2012/27/UE.

¹³ COM(2013) 180 final.

¹⁴ Pentru mai multe informații, a se consulta site-ul internet: http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/metals-minerals/steel/high-level-roundtable/index_en.htm

¹⁵ COM(2010) 543 și COM(2012) 746.

¹⁶ Testul de competitivitate este un instrument în douăsprezece etape folosit pentru măsurarea impactului unei propuneri de politică asupra competitivității unei întreprinderi prin intermediul efectelor acesteia asupra costului desfășurării activității economice, asupra capacității de inovare a sectoarelor afectate și asupra competitivității acestora pe plan internațional. Acesta reprezintă un instrument simplu și eficient,

evaluărilor *ex-ante* ale impactului. În plus, Comisia efectuează „**verificări ale adecvării**” ca **evaluări cuprinzătoare ale politicii** pentru a estima măsura în care cadrul de reglementare al unui sector de politică corespunde scopului. Aceste constatări vor contribui la formularea de concluzii cu privire la politica și cadrele de reglementare viitoare.

Cadrul de reglementare ar trebui conceput **într-un mod inteligent și ambițios**, astfel încât să fie un **factor-cheie pentru inovare**, în special atunci când se folosesc abordări dinamice și bazate pe piață. Existența unor **obiective** mai stricte **legate de mediu**, utilizarea de **norme, standarde și proceduri de achiziții publice armonizate** pot reprezenta, de asemenea, un impuls major în ceea ce privește inovarea¹⁷.

Standardele europene ar putea promova, la rândul lor, fabricarea durabilă a produselor pentru construcții din oțel. Industria siderurgică a început procesul de elaborare a **mărcii de produse din oțel pentru construcții** – SustSteel. Scopul SustSteel este promovarea durabilității în general, în special durabilitatea din producția de produse de oțel pentru construcții. Dacă acest standard va fi aplicat într-un mod corect și credibil, el va avea potențialul de a crește cota de piață a unor astfel de produse europene durabile din oțel pentru construcții. Acest aspect ar trebui avut în vedere de către statele membre și poate necesita activități specifice de standardizare.

Statele membre exprimă preocupări și în ceea ce privește reglementarea. În cazul unora dintre ele, **evaziunea fiscală în domeniul taxei pe valoarea adăugată** de pe piața siderurgică internă influențează negativ condițiile operaționale pentru producătorii de oțel. Având în vedere acest lucru, aceștia suferă din cauza concurenței neloiale de pe piața neagră. În multe cazuri, această situație obligă societățile să limiteze producția sau să oprească laminoarele. Ca urmare a acestei fraude fiscale, în unele state membre producția și vânzarea de armături a scăzut cu 15 % în anul 2012 și deja cu 30 % în 2013¹⁸.

Comisia:

- va încheia **evaluarea cumulativă a costurilor** pentru sectorul siderurgic în anul 2013, pentru a evalua sarcina de reglementare la nivel global,
- va continua să analizeze, în evaluările sale, impactul noilor inițiative estimate a avea o influență majoră asupra competitivității industriei siderurgice, inclusiv prin utilizarea **testului de competitivitate**, după caz,
- va examina potențialul **SustSteel** de a spori cota de piață a produselor durabile din oțel pentru construcții fabricate în Europa; ulterior, Comisia poate solicita **activități de standardizare** specifice,
- va evalua, împreună cu statele membre, posibile inițiative împotriva **pieței ilegale a UE** pentru produse din oțel, inclusiv evaziunea în domeniul TVA-ului.

Comisia invită statele membre:

- să îmbunătățească durabilitatea produselor din oțel pentru construcții prin

care oferă analize mai aprofundate ale impactului propunerilor asupra competitivității – SEC(2012) 91 final.

¹⁷ O Uniune a inovării – COM(2010) 546 final.

¹⁸ Statistica Asociației producătorilor de oțel din Polonia, 2012.

exploatarea posibilității de a introduce **SustSteel**.

3.2. Stimularea cererii de oțel

În prezent, **industria siderurgică mondială** dispune de o **supracapacitate de aproximativ 542 de milioane de tone**. Din acest total, o capacitate de aproximativ 200 de milioane de tone se află în China¹⁹. În prezent, supracapacitatea este estimată la aproximativ 80 de milioane de tone în UE, în comparație cu capacitatea totală de producție a UE de 217 milioane de tone. În cazul în care capacitatea de producție de oțel va rămâne constantă după anul 2014, ar putea dura între cinci și șapte ani până când cererea va ajunge la nivelul capacității, dacă cererea își păstrează ritmul actual de creștere.

În UE, **cererea de oțel depinde de situația economică și financiară a câtorva domenii industriale cheie în care se folosește oțelul** – de exemplu, sectorul construcțiilor și industria auto reprezintă o cotă însumată de aproximativ 40 % din cererea de oțel. Industria mecanică și cea a echipamentelor electrice și electronice (EEE) sunt, de asemenea, factori importanți pentru prosperitatea industriei siderurgice. Criza financiară a avut însă un impact negativ substanțial asupra tuturor acestor industrii. Pentru asigurarea redresării acestor sectoare, este important să se pună în aplicare inițiativele actuale ale UE de susținere a sectorului construcțiilor și a industriei auto în vederea sporirii sustenabilității acestora, a utilizării eficiente a resurselor și a creșterii eficienței energetice. Mai multe măsuri orientate spre creștere vor stimula consumul de oțel.

Comisia:

- va continua să promoveze **sectoarele-cheie care utilizează oțelul**, în special prin inițiativa sa „CARS 2020”²⁰, care stimulează, printre altele, cererea de vehicule cu dublă alimentare²¹, precum și prin inițiativa sa „Construcții durabile”, care vizează creșterea eficienței energetice și a eficienței resurselor²² și încurajează renovarea clădirilor existente.

3.3. Condiții de concurență echitabile la nivel internațional

UE este o piață deschisă. Cu toate acestea, prea adesea țările terțe producătoare de oțel practică restricționarea sau denaturarea comerțului pentru a oferi avantaje artificiale propriilor sectoare siderurgice. Aceste măsuri restrictive cuprind bariere tarifare, măsuri netarifare (legate în special de reglementările tehnice și procedurile de evaluare a conformității), stimulente și subvenții la export, precum și restricții de diferite tipuri asupra materiilor prime necesare producției de oțel.

¹⁹ OECD DSTI/SU/SC(2012) 15 *Excess Capacity in the steel industry: an examination of the global and regional extent of the challenge* (Supracapacitatea în industria siderurgică: o analiză a dimensiunii globale și regionale a provocării).

²⁰ COM(2012) 636 final.

²¹ COM(2013) 17 final și COM(2013) 18 final.

²² COM(2012) 433 final.

UE reacționează la folosirea **barierelor comerciale** și a **practicilor neloiale** prin implementarea cu vigoare a strategiei sale de acces la piețe în scopul de a **garanta respectarea angajamentelor internaționale** și de a asigura **condiții de concurență echitabile** pentru operatorii din sectorul siderurgic al UE.

Cu ajutorul unei rețele eficace și al unor **instrumente de monitorizare** adecvate, UE a identificat pe piețele țărilor terțe principalele bariere comerciale, care au fost abordate prin intermediul unor instrumente corespunzătoare de asigurare a respectării angajamentelor. Exemple de astfel de practici cuprinse în baza de date privind accesul UE pe piețe include **impunerea de restricții la export și de taxe vamale la exportul de materii prime în India, China, Federația Rusă și Egipt**, printre altele, ceea ce contribuie la creșterea nejustificată a costurilor producției de oțel în UE. Alte tipuri de bariere comerciale de pe piețele din țări terțe vizează produsele din UE prin impunerea unor **proceduri excesive de acordare a licențelor** sau a unor cerințe care în ultimă instanță reprezintă obstacole pentru exporturile de oțel din UE; această din urmă practică a fost identificată în special pe piețele indiană și indoneziană. Limitările investițiilor la sectorul siderurgic național și preferințele acordate achizițiilor publice din industria siderurgică națională sunt de asemenea folosite pentru protejarea industriei naționale împotriva concurenței din UE, în special în China, respectiv în SUA.

Pentru a aborda astfel de provocări, UE se angajează împreună cu partenerii săi prin intermediul unor răspunsuri concepute cu atenție, în cadrul **strategiei de acces la piețe**. De exemplu, **cerințele de certificare obligatorii impuse de India** pentru anumite produse din oțel au fost eliminate ca urmare a demersurilor UE pe lângă autoritățile indiene; în plus, împotriva **Chinei** a fost nevoie de inițierea unor cazuri de soluționare a litigiilor legate de **materiile prime strategice**, precum cocsul, pentru a garanta furnizarea fără restricții a acestei materii prime pentru sectorul siderurgic al UE. În același timp, UE depune eforturi pentru eliminarea obstacolelor existente, cu ajutorul unei rețele consolidate de forumuri de consultare cunoscută sub numele de **Steel Contact Groups** (Grupuri de contact din sectorul siderurgic) prin care dialoghează cu **Federația Rusă, China, Statele Unite, dar și cu Japonia, India și Brazilia**. Pe lângă aspectele care pot fi negociate în cadrul discuțiilor privind liberul schimb sau care pot fi abordate în mod eficient în cadrul activităților grupurilor de lucru ale OMC, aceste grupuri de contact permit schimburi utile pentru identificarea și eliminarea barierelor cu care se confruntă în continuare UE pe aceste piețe în creștere.

O altă provocare majoră cu care se confruntă industria siderurgică, în special în contextul producției excedentare de oțel la nivel global, este **utilizarea posibilă a unor practici comerciale neloiale în țări terțe cu scopul de a exporta producția excedentară prin practici comerciale agresive**. Comisia abordează această provocare prin aplicarea **instrumentelor sale de protecție comercială**. În 2012, Comisia Europeană a inițiat **unsprezece noi anchete** privind produsele din fontă și oțel, ca urmare a plângerilor introduse de industria în cauză în legătură cu practici comerciale neloiale. Aceasta reprezintă o creștere clară față de anii precedenți și ilustrează atât importanța problemei, cât și determinarea Comisiei de a aborda frontal practicile respective. În acest context, Comisia trebuie să își păstreze vigilența în privința utilizării de către alți parteneri a instrumentelor de protecție comercială, care pot reprezenta în același timp o modalitate de a limita nejustificat volumul și cota de piață ale exporturilor UE în scopul de a proteja producătorii naționali. În această privință, Comisia dialoghează permanent cu autoritățile din țări terțe pentru a asigura respectarea cu strictețe a normelor OMC privind garanțiile, măsurile compensatorii și procedurile antidumping.

În ansamblu, **măsurile restrictive care afectează competitivitatea producătorilor siderurgici din UE** impune **continuarea aplicării cu determinare de către UE a strategiei sale de acces la piețe** pentru a garanta o **concurență internațională loială și condiții echitabile de concurență** pentru industria europeană.

Accesul la materii prime

La fel ca multe alte industrii prelucrătoare, industria siderurgică **depinde de resurse care sunt limitate** în Europa. Furnalele au nevoie de minereu de fier și de cărbune cocsificabil de bună calitate. **Prețurile minereului de fier** au crescut semnificativ în ultimii ani²³, ca urmare a cererii ridicate din partea economiilor emergente. Scăderea cererii de cărbune în SUA, cauzată de succesul gazelor de șist, a diminuat presiunea asupra prețurilor la cărbune în UE, ceea ce a contribuit la scăderea prețurilor cărbunelui cocsificabil, care a condus la o creștere a consumului de cărbune în UE.

Oțelul poate fi **reciclat** în mod nelimitat, fără ca acesta să își piardă proprietățile de bază precum rezistența, ductilitatea și capacitatea de deformare. Reciclarea deșeurilor necontaminate de oțel poate compensa utilizarea a peste 1 200 kg de minereu de fier, a 7 kg de cărbune și a 51 kg de calcar la o tonă de deșeuri de oțel utilizate²⁴. **Fabricarea oțelului din deșeuri metalice** în locul fabricării acestuia din minereu pur reduce necesarul de energie cu circa 75% și economisește aproximativ 90% din materiile prime necesare în procesul de producție²⁵. Ținând cont de provocările Europei legate de accesul la energie cu preț redus și la materii prime ieftine, este justificată în mod clar necesitatea maximizării cantității de oțel produse din deșeuri, din motive economice. Constrângerile legate de mediu sunt de asemenea importante, producția din deșeuri permițând reduceri semnificative ale poluării atmosferice (circa 86%), ale volumului de apă folosit (40%), ale poluării apei (76%) și ale deșeurilor miniere (97%)²⁶. O tonă de oțel produsă din deșeuri reduce producția de CO₂ cu 231 de tone față de producția de CO₂ generată în urma folosirii minereului pur.

Creșterea cantității de deșeuri reciclate în Europa va impune în primul rând **o mai bună funcționare a piețelor de metale secundare**. Aceasta va depinde de costul recuperării metalelor încastrate în structuri abandonate, în produse eliminate și în alte fluxuri de deșeuri, precum și de relația acestuia cu prețurile metalelor primare²⁷. Pentru a facilita reutilizarea și reciclarea, la **proiectarea produselor** optimizate din punctul de vedere al impactului asupra mediului ar trebui să se ia în calcul posibilitatea dezmembrării și separării ușoare a tuturor componentelor din oțel. Prin maximizarea reciclării, o cantitate mai mare de oțel poate fi menținută în circulație²⁸. **Directiva privind proiectarea ecologică**²⁹ facilitează posibilitatea stabilirii de cerințe privind capacitatea de reciclare, de dezmembrare a produselor în mod rentabil, ceea ce ar putea contribui la asigurarea unui acces îmbunătățit la deșeuri metalice.

Cererea de oțel reciclat a fost deja stimulată de încrederea sporită privind calitatea acestuia ca urmare a precizării criteriilor de stabilire a **încetării stadiului de deșeu** pentru fontă și oțel³⁰.

²³ Prețurile minereului de fier au crescut de la 25 de dolari pe tona metrică de mărfuri solide în 2001 la 250 de dolari în 2011.

²⁴ World Steel Association (2010).

²⁵ US Environmental Protection Agency (Agenția pentru Protecția Mediului din Statele Unite).

²⁶ US Environmental Protection Agency (Agenția pentru Protecția Mediului din Statele Unite).

²⁷ <http://scripts.cac.psu.edu/users/n/w/nwh5089/Steel%20Recycling%20Process.pdf>

²⁸ www.eurofer.org/index.php/eng/content/.../517/.../SteelRecycling.pdf

²⁹ Directiva 2009/125/CE.

³⁰ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:094:0002:0011:RO:PDF>

Trebuie depuse în continuare eforturi pentru evitarea **exporturilor ilegale de deșeuri**, care duc la pierderea unor materii prime de calitate pentru economia europeană. Comisia va avansa propuneri destinate luptei împotriva unor astfel de exporturi ilegale prin întărirea capacității statelor membre de a efectua inspecții în temeiul **Regulamentului privind transportul deșeurilor**³¹. De asemenea, este necesară intensificarea activităților legate de monitorizarea transportului de deșeuri.

Atunci când se analizează metodele de producție, o atenție deosebită ar trebui acordată, de asemenea, utilizării eficiente a resurselor și impactului asupra climei. Aproximativ 40 % din producția de oțel din UE provine de la cuptoare cu arc electric, care permit fabricarea oțelului din deșeuri metalice 100 % reciclate. Deși acest tip de producție este energofag, utilizarea deșeurilor ca materie primă primară rentabilizează utilizarea resurselor. Acest tip de producție ar trebui încurajat întrucât, în plus, implică reducerea emisiilor de carbon în comparație cu fabricarea oțelului din minereu. Totuși, pentru a atinge acest obiectiv sunt necesare **deșeuri de bună calitate, obținute în condiții acceptabile în ceea ce privește protecția mediului. Strategia privind materiile prime** a Comisiei³² stabilește cadrul adecvat pentru atingerea obiectivului respectiv.

Pentru a asigura o monitorizare adecvată, Comisia a elaborat o **listă de 14 materii prime critice**, care sunt atât importante din punct de vedere economic, cât și vizate de un risc mai mare de întrerupere a aprovizionării, printre altele, din cauza originii geografice a materiei. Riscul referitor la aprovizionare poate fi accentuat și de rata scăzută de substituibilitate și de reciclare a materiei prime în sine. Această listă, care conține mai multe materiale necesare pentru producția de aliaje din oțel, va fi revizuită în anul 2013 și se va lua în considerare includerea cărbunelui cocsificabil.

Comerțul

Comerțul este deosebit de important pentru producția de oțel. Având în vedere rolul indispensabil al comerțului internațional, de motor al creșterii economice pe piața globalizată a oțelului, Comisia sprijină cu fermitate **liberalizarea comerțului internațional sub egida OMC**.

La nivel bilateral, negocierile de acorduri comerciale, în special acordurile de liber schimb (ALS), reprezintă un alt instrument-cheie pentru obținerea unor condiții de concurență echitabile pentru societățile din UE, atât în ceea ce privește accesul la piețe, cât și accesul la materiile prime în condiții de concurență loială. Pentru a evalua impactul general pe care aceste acorduri îl au asupra industriilor din UE și asupra economiei UE, fiecare acord comercial este supus unei analize a consecințelor pentru UE pe care le vor avea tranzacțiile propuse după încheierea negocierilor, în plus față de evaluarea ex-ante a impactului, efectuată înainte de adoptarea directivelor de negociere, și față de evaluarea impactului asupra durabilității, desfășurată în timpul negocierilor comerciale.

Informațiile statistice sunt importante pentru sector deoarece permit analiza rapidă a fluctuațiilor tot mai mari ale importurilor de oțel și adoptarea inițiativelor necesare pe o bază factuală solidă.

Scenariul de creștere a importurilor va fi mult mai probabil în cazul în care supracapacitățile de producție la nivel mondial vor continua să crească, încurajând recurgerea la **subvenții și dumping** în scopul utilizării supracapacităților de la nivel mondial. Până la sfârșitul anului

³¹ Regulamentul (CE) nr. 1013/2006.

³² COM(2008) 699 și COM(2011) 25.

2012, un sistem automat bazat pe licențe (supraveghere prealabilă)³³ a furnizat informații prompte asupra viitoarelor importuri de oțel. După expirarea sistemului automat bazat pe licențe, UE va continua să rămână vigilentă și să monitorizeze îndeaproape importurile din țări terțe prin intermediul sistemului „Surveillance 2”³⁴ prevăzut în acest scop. Mai mulți parteneri comerciali ai UE, printre care SUA, monitorizează, de asemenea, importurile de oțel printr-un sistem similar celui de acordare automată a licențelor.

De asemenea, este important să se asigure echitatea și transparența pe piețele reglementate pentru tranzacționarea de **instrumente financiare derivate pe mărfuri**, aplicându-se în același timp clauze specifice în scopul menținerii lichidităților și al prevenirii abuzurilor de piață și a acumulării de poziții care denaturează piața. Diferitele acte legislative³⁵ pot avea un impact asupra producătorilor de oțel, atât în ceea ce privește tranzacționarea de instrumente financiare derivate pe mărfuri, cât și tranzacționarea altor instrumente financiare.

Pe termen scurt, Comisia:

- va utiliza, în cadrul **strategiei sale comerciale cuprinzătoare**, diferite mijloace și instrumente de politică comercială (de exemplu, negocieri comerciale sau instrumente de protecție comercială) pentru a se asigura că producătorii de oțel din Europa au acces la piețele țărilor terțe. În acest context, Comisia:
 - va lua măsuri împotriva **practicilor comerciale neloiale** din sectorul siderurgic,
 - va continua să comunice, **în timp util, rapoarte cu privire la evoluția importurilor de oțel** din țările terțe,
 - va continua să efectueze **evaluări ex-ante ale impactului acordurilor de liber schimb avute în vedere**, înainte de adoptarea directivelor de negociere comercială, precum și o analiză a consecințelor pentru UE a acordurilor de liber schimb încheiate, înainte de semnarea acestora,
- va monitoriza **piețele de deșeuri**; având în vedere cantitatea redusă de CO2 la producerea de deșeuri în Europa, ar putea fi avute în vedere măsuri nediscriminatorii, justificate din punctul de vedere al protecției mediului, dacă este necesară rezolvarea problemei emisiilor de carbon către țări terțe, cu condiția ca aceste măsuri să nu conducă, în mod direct sau indirect, la restricții la export,
- va prezenta o propunere legislativă privind **inspecțiile și controlul**

³³ Regulamentul (UE) nr. 1241/2009 al Comisiei

³⁴ Sistemul „Surveillance 2” colectează date extrase direct din declarațiile vamale de import. Aceste date se referă la numărul de referință al declarației vamale, la natura mărfurilor, la originea, volumul și valoarea lor, precum și la data acceptării de către administrația vamală (data reală a importului). Datele înregistrate sunt trimise zilnic de sistemele centrale ale administrațiilor vamale din statele membre ale UE. Sistemul se bazează pe articolul 308d din dispozițiile de aplicare a Codului Vamal (Regulamentul 2454/93).

³⁵ Propunerea de regulament privind piețele instrumentelor financiare COM(2011) 652, Regulamentul (UE) nr. 648/2012 privind infrastructura pieței europene, Directiva 2003/6/CE privind abuzul de piață modificată prin Directiva 2008/26/CE și Directiva 2010/78/UE. DAP este, în prezent, în curs de revizuire prin COM(2011) 654 și Propunerea de regulament privind abuzul de piață COM(2011) 651.

transportului de deșuri,

- va avea în vedere **inclusiunea cărbunelui cocsificabil** pe lista **materiilor prime critice**, în plus față de alte elemente-cheie esențiale pentru producția de oțel,
- va fi în contact cu principalele țări producătoare terțe, pentru a beneficia de o **privire de ansamblu asupra sectorului** și a tendințelor sale și pentru a elabora abordări comune ale provocărilor cu care acest sector se confruntă în la nivel global.

Pe termen lung, Comisia:

- își va respecta **agenda privind liberalizarea comerțului** prin negocierea acordurilor de liber schimb, cu scopul eliminării sau reducerii substanțiale a barierei tarifare și netarifare de pe piețele țărilor terțe, al asigurării unui acces durabil la materii prime pentru industria UE, precum și pentru o mai bună promovare a standardelor internaționale pentru produsele din oțel,
- va continua să colaboreze cu Parlamentul European și Consiliul, în contextul exercițiului de **modernizare a instrumentelor de protecție a comerțului (TDI)**, pentru a actualiza rapid regulamentele antidumping și antisubvenții de bază. Aceste schimbări ar permite, printre altele, impunerea unor taxe antidumping mai ridicate (printr-o derogare de la „regula taxei celei mai mici”) asupra importurilor din țări care folosesc subvenții nelocale și creează distorsiuni structurale pe piețele lor naționale ale materiilor prime, Comisia ar putea utiliza, de asemenea, instrumente mai eficiente pentru anchete din oficiu în cazurile în care un sector industrial al UE face obiectul unor amenințări de retorsiuni.

3.4 Politicile în materie de energie, climă, resurse și eficiență energetică pentru stimularea competitivității

Accesibilitatea prețurilor și aprovizionarea cu energie

La fel ca în alte sectoare industriale energofage (EII), costurile energiei reprezintă unul dintre principalii factori care favorizează competitivitatea sectorului siderurgic european. Industria oțelului estimează că **respectivul costuri energetice reprezintă până la 40 % din costurile totale de funcționare**, în funcție de segmentul lanțului valoric³⁶. **Industria europeană se confruntă cu prețuri mai mari la energie** decât cei mai mulți dintre concurenții săi internaționali, tendință care a fost amplificată de dinamica prețurilor din ultimii ani.

Electricitatea și cărbunele cocsificabil sunt cele mai importante surse de energie din industria siderurgică, iar aceasta se află sub presiune în ceea ce privește ambele surse. În pofida unei recente scăderi, **prețul cărbunelui cocsificabil a crescut semnificativ în ultimii ani**³⁷. Prețurile medii la electricitate pentru utilizatorii finali din industria UE sunt **de două ori mai mari decât cele din SUA**³⁸ și substanțial **mai mari decât în cele din multe alte țări OCDE**

³⁶ Ecorys, *Study on European Energy-Intensive Industries – The Usefulness of Estimating Sectoral Price Elasticities* (Studiu Ecorys privind industriile mari consumatoare de energie din Europa – Utilitatea estimării elasticității prețurilor sectoriale).

³⁷ Prețurile cărbunelui cocsificabil au crescut de la 25 de dolari pe tona metrică de mărfuri solide în 2009, la 250 de dolari în 2011.

³⁸ Agenția Internațională pentru Energie, statistici trimestriale, trimestrul II 2012.

(cu excepția Japoniei) și în multe economii importante în curs de dezvoltare. Între 2005 și 2012, industria europeană **s-a confruntat cu creșteri ale prețului energiei electrice în medie cu 38 %** în termeni reali, în timp ce acest preț a scăzut în SUA cu 4 %, iar în Japonia a crescut cu 16 %³⁹. Deoarece aceste diferențe se traduc în impactul asupra structurii costurilor întreprinderilor siderurgice din diferite regiuni și au un efect direct asupra concurenței și competitivității la nivel mondial, existența unor **prețuri competitive ale energiei pe plan internațional și securitatea aprovizionării cu energie sunt vitale** pentru viitorul sectorului siderurgic în Europa, nu în ultimul rând deoarece acestea sunt importante în **alegerea amplasării unor noi întreprinderi și în deciziile privind investițiile** din industria siderurgică. Analiza care stă la baza comunicării Comisiei „Perspectiva energetică 2050”⁴⁰ sugerează că **prețurile energiei electrice vor crește până în 2030** pentru ca, ulterior, să scadă ușor, în mare parte datorită costurilor investițiilor în infrastructură. Prin urmare, este deosebit de important ca, la definirea politicilor viitoare legate de energie, să se aibă în vedere impactul potențial asupra prețurilor și costurilor și să se identifice modalități prin care pot fi reduse sau compensate efectele negative asupra competitivității sectoarelor industriale mari consumatoare de energie.

Modificările prețului energiei electrice pentru utilizatorul final și diferențele dintre țări (inclusiv în interiorul UE) se datorează unei interacțiuni complexe între diverși factori, inclusiv în ceea ce privește costurile combustibilului, politica de impozitare, structura pieței, schimbarea abordărilor în reglementarea prețurilor, diferențele dintre politicile privind clima și energiile regenerabile, precum și o structură de producție a energiei electrice în schimbare. Procentajul **energiilor regenerabile în buchetul energetic** influențează prețul energiei electrice. În timp ce proporția energiei regenerabile cu costuri marginale reduse poate exercita o presiune în sensul scăderii prețurilor angro, impactul asupra prețurilor pentru utilizatorii finali în urma extinderii surselor de energie regenerabilă poate fi negativ pe termen scurt și mediu, prin adăugarea de impozite pe energia regenerabilă de către statele membre. Prin urmare, este importantă **scăderea costului energiei regenerabile și rentabilizarea programelor naționale de sprijin**. Ponderea taxelor, a tarifelor și a impozitelor stabilite de către statele membre reprezintă o parte substanțială și, în multe cazuri, în creștere a prețurilor pentru utilizatorii finali. Până în prezent, industria siderurgică și alte EII beneficiază, în unele state membre, de reduceri sau scutiri de astfel de taxe și impozite.

O altă provocare este reprezentată de **creșterile prețurilor energiei electrice legate de ETS**. Aceste costuri pot fi totuși atenuate de Orientările UE privind ajutoarele de stat⁴¹, care permit compensarea unor astfel de costuri în anumite situații, pentru a preveni relocarea emisiilor de dioxid de carbon.

Realizarea progresivă a pieței interne a energiei a contribuit la limitarea prețurilor angro ale energiei electrice și va stimula concurența, de exemplu, prin eliminarea barierelor de intrare pe piață și a obstacolelor de reglementare, dar concretizarea acesteia depinde și de extinderea capacităților infrastructurii energetice transfrontaliere și transeuropene⁴². Pentru ca piața internă a energiei să funcționeze, cel de al **treilea pachet legislativ în domeniul energiei**⁴³ trebuie **pus în aplicare în totalitate** de către statele membre. Printre alți factori importanți

³⁹ AIE: index 2005 = 100, Prețurile și taxele la energie, statistici trimestriale, trimestrul IV 2012. Datele europene se referă doar la membrii OCDE.

⁴⁰ COM(2011) 885/2.

⁴¹ 2009/C 235/04.

⁴² COM(2011) 676.

⁴³ Directivele 2009/72/CE și 2009/73/CE, Regulamentele (CE) nr. 713/2009, 714/2009 și 715/2009.

pentru asigurarea unor prețuri și costuri competitive ale energiei în Europa se numără susținerea permanentă a cercetării și inovării în domeniul **tehnologiilor energetice** din programul Orizont 2020 propus (în special în cazul în care acestea pot spori eficiența energetică, care poate juca un rol important în compensarea parțială a diferențelor de prețuri ale energiei)⁴⁴ și continuarea eforturilor de diversificare a surselor, a rutelor și a țărilor din care se efectuează aprovizionarea cu gaz. Dezvoltarea resurselor energetice indigene într-o manieră eficientă din punct de vedere al costurilor – fie că este vorba de energii regenerabile, de cărbune împreună cu CSC sau de combustibili fosili convenționali și neconvenționali – poate avea, de asemenea, un impact pozitiv asupra prețurilor energiei pe termen mediu și lung.

EII sunt foarte mari consumatoare de capital, cu un ciclu mediu al investiției de 20 – 30 de ani; prin urmare, ele depind de **previzibilitatea costurilor energiei, necesară pentru a limita riscurile investițiilor. Contractele de aprovizionare cu energie electrică pe termen lung** între furnizori și clienți, care oferă această siguranță de planificare, sunt posibile în conformitate cu normele UE în domeniul concurenței. Astfel de contracte pot conduce la o blocare a pieței și, implicit, la încălcarea tratatului⁴⁵ doar în anumite condiții. În mod normal, blocarea pieței poate avea loc numai pentru furnizorii dominanți sau numai ca efect cumulativ rezultat din comportamentul similar al mai multor furnizori. Deși permit durate contractuale diferite și date de expirare individuale, deciziile din trecut ale Comisiei⁴⁶ impun reintrarea pe piață a unor volume substanțiale în fiecare an, acestea fiind la dispoziția oricărui furnizor pentru contractare. În cazul în care practica Comisiei nu este suficient de clară cu privire la evaluarea unor astfel de contracte din punct de vedere al concurenței, Comisia este pregătită să întocmească o scrisoare de orientare în sensul comunicării Comisiei⁴⁷, dacă sunt respectate condițiile stabilite în această comunicare.

Consiliul European din 22 mai 2013 a recunoscut faptul că trebuie găsită o soluție pentru a contracara impactul prețurilor și al costurilor ridicate ale energiei. În acest context, Comisia va urmări concluziile Consiliului⁴⁸. **Această monitorizare exactă a costurilor energiei și a impactului acestora asupra industriei va avea în vedere diferitele componente de cost ale prețurilor energiei și evoluția lor în timp, precum și o comparație a prețurilor între UE și alte regiuni importante producătoare de oțel, ținând cont inclusiv de date cu privire la măsurile corective de tipul scutirilor și facilităților fiscale.**

În ceea ce privește consolidarea fiscală diferențiată, Comisia Europeană recomandă ca **ajustările fiscale** să fie mai **favorabile creșterii economice**, atât în ceea ce privește veniturile, cât și cheltuielile. Referitor la trecerea la taxele de mediu, acestea pot stimula dezvoltarea de noi tehnologii și pot promova utilizarea eficientă a resurselor și crearea de locuri de muncă „verzi”, dar trebuie monitorizat impactul **prețurilor ridicate ale energiei** asupra gospodăriilor și asupra competitivității, inclusiv în sectoarele industriale mari

⁴⁴ COM(2011) 808 final.

⁴⁵ Articolele 101 și/sau 102 din TFUE.

⁴⁶ Cauza AT. 39.386 – Contracte de electricitate pe termen lung Franța (JO C 133, 22.5.2010, p. 5–6) și cazul AT. 37966 – Distrigas (JO C 9, 15.1.2008, p. 8–8).

⁴⁷ Comunicarea Comisiei privind îndrumările informale referitoare la suspiciunile noi referitoare la articolele 81 și 82 din Tratatul CE, care apar în cazuri individuale (orientări informale), JO C 101/78, 27.4.2004.

⁴⁸ EUCO 75/1/12 din 23 mai 2013.

consumatoare de energie, astfel încât viitoarele decizii să poată fi luate pe baza unor dovezi solide⁴⁹.

Abordarea problemelor legate de politicile climatice

Industria siderurgică este una dintre cele mai mari surse de emisii de CO₂⁵⁰. Această industrie este, de asemenea, considerată ca fiind vizată de **riscul de relocare a emisiilor de dioxid de carbon**. Având în vedere acest risc, în principiu, industriei siderurgice îi vor fi alocate gratuit certificate de emisii la 100 % din valoarea de bază de referință. În conformitate cu orientările privind ajutoarele de stat ETS, se pot primi compensații financiare de la 1 ianuarie 2013 până la 31 decembrie 2020, în cadrul celei de a treia faze a ETS.

După cum s-a recunoscut în Cartea verde a Comisiei „Un cadru pentru 2030 pentru politici în domeniul climei și al energiei”⁵¹, politicile energetice și climatice trebuie puse în aplicare într-un mod eficient din punct de vedere al costurilor, previzibil și coerent. Transparența și stabilitatea cadrului de reglementare sunt necesare pentru a garanta faptul că, în Europa, vor avea loc investiții pe termen lung, indispensabile pentru reînnoirea bazei industriale, în special în sectoarele industriale mari consumatoare de capital, cu perioade de investiție de lungă durată (20-30 de ani). Prin urmare, politica UE privind schimbările climatice pentru perioada de după anul 2020 va analiza modul optim în care se pot lua în considerare limitele, barierele și oportunitățile tehnologice, efectele costurilor asociate asupra competitivității, precum și angajamentele și nivelul ambițiilor în țările din afara UE.

UE reprezintă doar 11 % din emisiile globale de GES, acest procent fiind în scădere, ceea ce înseamnă că pentru combaterea schimbărilor climatice sunt necesare **acțiuni eficiente la nivel internațional**. Pentru atingerea acestui obiectiv, este vitală contribuția tuturor economiilor majore și a tuturor sectoarelor, în mod egal, echitabil, transparent și responsabil. Sunt necesare angajamente mai ferme, precum și sisteme eficiente de monitorizare, raportare și verificare pentru asigurarea transparenței viitorului acord internațional privind schimbările climatice, iar standardele recunoscute la nivel internațional sunt esențiale pentru îmbunătățirea competitivității industriale a UE. Este important să se identifice modurile de **finanțare a obiectivelor politicilor climatice**. În Foaia de parcurs a UE pentru trecerea la o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon se recunoaște faptul că atingerea noilor ținte va necesita investiții suplimentare⁵². Ar fi necesară utilizarea mai multor procese și echipamente industriale avansate pe scară largă după 2035, deoarece cu tehnologiile existente în prezent nivelul emisiilor de CO₂ ale celor mai eficiente uzine siderurgice din UE este aproape de limitele fizice.

O opțiune de **finanțare inovatoare** ar fi utilizarea unora dintre veniturile provenite în urma licitației pentru certificate de emisii din cadrul ETS pentru a ajuta la finanțarea obiectivelor politicilor climatice, eventual chiar pentru dezvoltarea de noi tehnologii cu emisii reduse de dioxid de carbon în sectoarele industriale respective. Începând cu anul 2013, peste 40 % din numărul total de certificate din UE vor fi scoase la licitație, iar procentul va crește, ulterior, în mod liniar, pentru a ajunge la 100 % până în 2027.

⁴⁹ Comunicarea Comisiei, Semestrul european 2013: Recomandări specifice pentru fiecare stat membru – Depășirea crizei în Europa, COM(2013) 350.

⁵⁰ Se estimează că în UE-27, între 4 % și 7 % din emisiile antropice de CO₂ provin din această industrie, care a generat, în medie, 252,5 tone de emisii de CO₂ în perioada 2005-2008.

⁵¹ COM(2013) 169 final.

⁵² COM(2011) 112 final.

UE s-a angajat să rezolve **problemele de competitivitate legate de politicile sale privind schimbările climatice**. În absența unor condiții de concurență echitabile în domeniul politicii privind schimbările climatice, producătorii de oțel din țările terțe se bucură de un avantaj competitiv nelocal, care distorsionează **piața mondială** a siderurgiei și limitează investițiile viitoare în UE, ceea ce poate conduce la relocarea emisiilor de dioxid de carbon.

Asigurarea comparabilității la nivel mondial

Cercetarea în domeniul materialelor și controlul asupra resurselor de materii prime devin tot mai importante în contextul concurenței actuale la nivel global pentru poziția de lider în domeniul tehnologiilor cu emisii reduse de carbon. Oțelul este un material care poate contribui în mod semnificativ la trecerea la o economie cu emisii reduse de carbon, bazată pe cunoaștere și care utilizează în mod eficient resursele⁵³. Acesta are un rol important de jucat în dezvoltarea și introducerea pe piață a unor tehnologii mai eficiente, sigure și fiabile, cu emisii reduse de dioxid de carbon și care utilizează în mod eficient resursele. Pentru susținerea punerii în aplicare a politicii UE privind clima și pentru facilitarea atingerii obiectivelor Convenției-cadru a ONU privind schimbările climatice, CEN a primit un mandat pentru elaborarea unui **standard european** de evaluare a emisiilor de gaz cu efect de seră (GES) în cazul EII. Identificarea contribuțiilor cuantificabile la reducerea emisiilor, la nivelul uzinelor și al sectorului industrial, necesită metodologii transparente și un consens solid privind procedurile de monitorizare, de raportare și de verificare, precum și indicatori-cheie de performanță. Standardele vor permite, în cele din urmă, validarea metodelor de măsurare și de cuantificare a emisiilor de GES legate de procese, va asigura comparabilitatea performanțelor uzinelor la nivel global și permite evaluarea potențialului lor de îmbunătățire.

Contribuția sectorului siderurgic la obiectivele privind clima și utilizarea eficientă a resurselor

Oțelul contribuie la reducerea emisiilor de CO₂ și la economii de energie într-o multitudine de aplicații, precum cele din industria auto, a construcțiilor navale, a construcțiilor, a utilajelor, a bunurilor de uz casnic, a dispozitivelor medicale și a instalațiilor eoliene. Un studiu recent⁵⁴ compară reducerea emisiilor de CO₂ în urma utilizărilor inovatoare ale oțelului – cum ar fi centralele electrice sau turbinele eoliene mai eficiente sau vehiculele mai ușoare – cu emisiile de CO₂ generate în urma producției de oțel. Studiul arată că, în cazul Germaniei, economiile potențiale realizate prin utilizarea oțelului sunt mai mari decât emisiile generate în urma producției de oțel. **Oțelul este reciclabil în întregime** fără o pierdere a calității. Produsele derivate rezultate în urma producției de oțel (de exemplu, zgura) sunt utilizate aproape în totalitate. Prin urmare, din perspectiva inițiativei emblematice privind eficiența utilizării resurselor din cadrul Strategiei Europa 2020⁵⁵, industria siderurgică este bine poziționată pentru a beneficia de o orientare care privilegiază **abordarea bazată pe ciclul de viață (ECV)**, pe creșterea ratelor de reciclare și pe o mai bună utilizare a produselor derivate.

Un alt mod de a răspunde provocării privind reducerea emisiilor de GES este consolidarea în continuare a **instituirii unor măsuri suplimentare de rentabilizare energetică a producției de oțel**. Numeroase uzine generează mari cantități de căldură reziduală și de gaze care pot fi utilizate pentru a produce energie sau abur, care pot fi utilizate fie pentru dotările proprii ca

⁵³ Document de lucru al serviciilor Comisiei SEC(2011) 1609: Foaia de parcurs privind materialele: facilitarea introducerii de tehnologii energetice cu emisii scăzute de carbon.

⁵⁴ Boston Consulting Group.

⁵⁵ COM(2011) 21.

energie produsă pentru consumul propriu, fie exportate în sectoare industriale adiacente sau în rețeaua publică de alimentare cu energie electrică. Astfel de proiecte permit reducerea emisiilor prin înlocuirea altor surse de producere a energiei – de obicei combustibilii fosili.

Pe termen scurt, Comisia,

pentru a crea un **cadru de reglementare favorabil unei creșteri durabile:**

- va elabora, în anul 2013, orientări privind **schemele de sprijin pentru energia din surse regenerabile**, utilizate de statele membre în scopul de a îndeplini obiectivele pentru anul 2020 cu privire la energiile regenerabile,
- va lua în considerare, la cerere, întocmirea unei **scrisori de orientare** privind evaluarea, din punct de vedere al concurenței, a **contractelor de aprovizionare cu energie electrică pe termen lung**, în cazul unor suspiciuni noi sau nesoluționate,
- va efectua o **analiză a compoziției și factorilor care influențează prețurile și costurile energiei** în statele membre, concentrându-se în special pe impactul asupra gospodăriilor, IMM-urilor și industriilor energointensive și abordând mai global competitivitatea UE în raport cu omologii săi la nivel mondial, în perspectiva discuțiilor din cadrul **Consiliului European din februarie 2014**; va prezenta un raport privind prețurile energiei electrice pentru utilizatorii finali din industrie, inclusiv pe componente (de exemplu, componenta energie, impozitele și tarifele, taxele), pentru statele membre UE și alte economii importante,
- va analiza **impactul ETS asupra prețurilor energiei electrice** din UE și, în contextul discuțiilor privind politicile climatice pentru 2030, va examina necesitatea unor măsuri de combatere a riscului de **relocare a emisiilor de dioxid de carbon** în sectoare specifice;
- va elabora propuneri pentru **cadrul UE pentru 2030 în domeniul politicilor climatice**, într-un mod care să țină seama pe deplin de rentabilitate și de impactul potențial asupra costurilor pentru industrie. Fără a aduce atingere rezultatului consultării publice lansate de Cartea verde „Un cadru pentru 2030 pentru politici în domeniul climei și al energiei”, în procesul de elaborare a politicii în domeniul climei pentru 2030 **se vor depune eforturi** pentru a se ține seama, printre altele, de competitivitatea internațională a industriei europene și de caracteristicile specifice ale anumitor industrii, de progresele înregistrate în cadrul negocierilor privind schimbările climatice globale, precum și de evaluarea tuturor emisiilor de CO₂ relevante din UE,
- va garanta că evaluarea **riscului de relocare a emisiilor de dioxid de carbon**, care va avea loc în contextul noii liste privind relocarea emisiilor de dioxid de carbon, se realizează într-un mod deschis și transparent, în conformitate cu cerințele din Directiva ETS, luând în considerare caracteristicile specifice ale anumitor industrii și impactul costurilor energiei electrice asupra competitivității lor,
- va propune în scurt timp adăugarea fabricării anumitor produse feroase forjate pe lista sectoarelor considerate a fi expuse relocării emisiilor de dioxid de

carbon în ceea ce privește costurile directe,

- va promova **cele mai bune practici în domeniul eficienței energetice**, pe baza rezultatelor auditurilor energetice care urmează să fie efectuate de către societăți în conformitate cu Directiva privind eficiența energetică⁵⁶, precum și pe baza studiilor europene și internaționale;
- va promova **investițiile în eficiența energetică** [noi cazane pentru producerea de energie, recuperarea gazelor în producția de oțel, instalații de turbine cu gaze cu recuperator la presiune înaltă (TRT), recuperarea pierderilor de căldură];
- va ține cont de **cerințele de proiectare ecologică** pentru facilitarea reciclării și dezmembrării în scopul de a asigura separarea mai ușoară din produse a oțelului care poate fi reciclat.

Pentru a stimula **inovarea**:

- va integra industria siderurgică în măsurile de **CDI, de demonstrație, de utilizare și de comercializare** a produselor, tehnologiilor și soluțiilor eficiente din punct de vedere energetic, în vederea punerii în aplicare a Directivei privind eficiența energetică și a altor acte legislative și politici referitoare la eficiența energetică,
- va evalua modul în care **veniturile din ETS pot fi alocate** și utilizate pentru finanțarea obiectivelor legate de climă, inclusiv prin dezvoltarea de tehnologii noi și inovatoare în EII.

Pe termen mediu și lung, Comisia,

pentru a crea un **cadru de reglementare favorabil unei creșteri durabile**:

- va continua negocierile pentru încheierea unui **acord internațional obligatoriu privind schimbările climatice până în 2015**, pentru a asigura implicarea adecvată a tuturor părților, în special a economiilor importante, ținând seama de capacitățile acestora și de responsabilitățile care le revin, asigurând în același timp transparența și asumarea răspunderii, precum și încorporarea unui sistem robust de conformitate și asigurare a aplicării,
- va solicita Comitetului European de Standardizare să finalizeze cât mai repede posibil **standardele de evaluare a emisiilor de GES** în sectoarele energointensive,
- își va continua eforturile în direcția **elaborării metodologiei abordării bazate pe ciclul de viață (ECV)** pentru a permite o mai bună estimare a capacității de reciclare a materialelor,
- va analiza evaluarea ECV de-a lungul lanțurilor de valori și capacitatea de reciclare a materialelor; de asemenea, **va integra capacitatea de reciclare a materialelor** în propunerile și strategiile politice corespunzătoare.

⁵⁶

Directiva 2012/27/UE.

Pentru diversificarea surselor de aprovizionare:

- va stabili condițiile care să permită exploatarea viitoare a **resurselor interne de gaze pe bază de combustibili fosili**, atât a celor convenționale, cât și a celor neconvenționale, într-un mod ecologic, deoarece acestea ar putea contribui la reducerea dependenței UE de importul de energie și de prețurile importurilor.

Comisia invită statele membre:

- în contextul pregătirii pentru discuțiile de la Consiliul European din februarie 2014 asupra raportului Comisiei, să evalueze **impactul tuturor măsurilor naționale asupra prețului energiei pentru EII, cum sunt impozitele, taxe de utilizare a capacităților și rețelelor, tarifele și mecanismele de sprijin pentru energia regenerabilă și pentru alte forme de energie**,
- pe această bază, să preconizeze **măsuri corespunzătoare pentru reducerea prețului energiei pentru EII**, cu respectarea consolidării fiscale, a regulilor de concurență și a integrității pieței interne,
- să aibă în vedere instituirea unui proces de **alocare a veniturilor din ETS** pentru proiecte CDI destinate EII,
- să își intensifice eforturile în vederea **reducerii decalajului, la nivelul prețurilor și costurilor medii ale energiei**, dintre industria UE și principalii săi concurenți, prin consolidarea funcționării pieței și securizarea aprovizionării în sectorul energetic,
- să evalueze inițiativele legate de **producția în comun a energiei electrice și de contractele și parteneriatele pe termen lung**,
- să facă schimb de **cele mai bune practici** și să difuzeze informațiile.

Comisia va **evalua impactul măsurilor luate** și, după caz, va prezenta recomandări suplimentare pentru a reduce la minimum costurile energiei pentru EII.

3.5 Inovare

Cele mai moderne instalații din industria siderurgică a UE sunt **aproape de limitele posibilităților tehnologice actuale**, iar industria siderurgică va depune eforturi pentru a continua să reducă semnificativ emisiile de CO₂, **în absența tehnologiilor inovatoare**⁵⁷. Noi inovații tehnologice sunt preconizate să apară peste mai mulți ani. În trecut s-au realizat cercetări privind potențiale tehnologii inovatoare, ca parte a unei grupări de proiecte, denumită „ULCOS”⁵⁸. Comisia a susținut ULCOS: s-a acordat o finanțare totală de 40 de milioane EUR în cadrul celui de-al 6-lea Program-cadru pentru cercetare și dezvoltare, precum și din Fondul de Cercetare pentru Cărbune și Oțel.

În cadrul programului Orizont 2020 există posibilitatea acordării unui sprijin specific pentru industria prelucrătoare în cazul unei propuneri de parteneriat public-privat (PPP), numit

⁵⁷ *Prospective scenarios on energy efficiency and CO₂ emissions in the Iron & Steel industry* (Perspective privind eficiența energetică și emisiile de CO₂ în industria siderurgică) (2012), JRC.

⁵⁸ ULCOS înseamnă Producție de oțel care generează emisii de dioxid de carbon foarte reduse [Ultra-Low Carbon dioxide (CO₂) Steelmaking].

SPIRE⁵⁹. În plus, **captarea și stocarea dioxidului de carbon (CSC)** a fost identificată ca tehnologie-cheie pentru decarbonizarea sectorului industrial în Foaia de parcurs pentru trecerea la o economie competitivă cu emisii scăzute de dioxid de carbon până în 2050⁶⁰, precum și în documentul intitulat „Perspectiva energetică 2050”⁶¹, care cuprind aplicații CSC în procesele industriale, precum și aplicații în producția de energie. Aceasta este una dintre prioritățile Planului strategic privind tehnologiile energetice (SET), care cuprinde o Inițiativă industrială europeană destinată atingerii acestui obiectiv și Programul comun de cercetare al Alianței europene de cercetare în domeniul energetic (EERA). Importanța oțelului pentru aplicații în domeniul energiei, precum și nevoia de cercetare și inovare au fost definite în Foaia de parcurs privind materialele: Facilitarea introducerii de tehnologii energetice cu emisii scăzute de carbon⁶². Prin urmare, se pot face în continuare propuneri pentru activități de C&D&I de tipul celor abordate în faza de cercetare și dezvoltare precedentă a ULCOS. În perioada 2014 – 2020, proiectele de cercetare vor fi finanțate de asemenea prin Fondul de Cercetare pentru Cărbune și Oțel, care va contribui cu o sumă de aproximativ 280 de milioane EUR.

În perspectivă, este clar totuși că va fi nevoie de un proiect demonstrativ de producție a oțelului cu CSC la scară industrială, iar pachetul financiar va depăși, probabil, dimensiunea obișnuită a unui proiect C&D&I. Într-adevăr, se estimează că ar fi nevoie de o sumă suplimentară de 500 de milioane EUR pentru efectuarea întregii game de experiențe demonstrative legate de grupul de proiecte ULCOS. Prin urmare, pentru următoarea fază, a demonstrării comerciale a tehnologiilor CSC pentru producția de oțel, este necesar în mod evident **aportul altor instrumente**, precum o nouă cerere de oferte pentru programul NER 300, un nou Program energetic european pentru redresare sau utilizarea fondurilor structurale.

În plus, chiar dacă astfel de tehnologii sunt disponibile, **utilizarea lor pe scară largă** va depinde de posibilitatea aplicării lor în UE la **costuri de producție competitive**, precum și de **acceptarea publică**. În special, CSC va necesita crearea unor mecanisme adecvate în vederea implicării comunităților locale în calitate de parteneri în astfel de eforturi și asigurării unui preț corespunzător al cărbunelui.

Industria siderurgică europeană elaborează în mod constant **noi tipuri de oțel** pentru a răspunde necesităților unor aplicații specifice. Cu toate acestea, necesitatea de a stimula cercetarea, dezvoltarea și inovarea în domeniul tehnologiilor de prelucrare ecologice se evidențiază în prezent într-o măsură mult mai mare decât în trecut. Potențialul unor noi tehnologii de sortare și a unor sisteme, piețe și modele de afaceri inovatoare pentru dezvoltarea în continuare a tehnologiei reciclării deșeurilor este extrem de promițător în materie de îmbunătățire a competitivității și de reducere a impactului asupra mediului și a emisiilor.

Parteneriatul european pentru inovare privind materiile prime (PEI)⁶³ stimulează inovarea în cadrul lanțului de valori al oțelului, de la explorare și extracție, la prelucrarea, reciclarea și înlocuirea cu eficiență a acestuia.

Utilizarea la nivel industrial a tehnologiilor emergente din siderurgie poate fi sporită cu ajutorul **mecanismelor financiare ale Băncii Europene de Investiții (BEI)**⁶⁴. Proiectele din

⁵⁹ Industrie cu procese durabile prin eficiența resurselor și eficiența energetică.

⁶⁰ COM(2011) 112 final.

⁶¹ COM(2011) 885 final.

⁶² SEC(2011) 1609.

⁶³ COM(2012) 82 final.

sectorul siderurgic, cu profil de risc inferior, sunt adesea eligibile pentru finanțare pe termen lung de către BEI. În plus, produsele din oțel care au caracteristici extrem de inovatoare pot fi finanțate în cadrul **mecanismului de finanțare cu partajarea riscurilor (MFPR)**, care este un mecanism de creditare cu partajarea riscurilor înființat în comun de Comisia Europeană și BEI pentru a îmbunătăți accesul la finanțare prin împrumut pentru promovarea activităților cu risc financiar ridicat în domeniile cercetării, dezvoltării tehnologice, programelor demonstrative și investițiilor în inovare.

Comisia:

- va lua în considerare susținerea, în cadrul programului **Orizont 2020**, în conformitate cu normele aplicabile privind ajutoarele de stat, **a proiectelor C&D, a proiectelor demonstrative și a proiectelor-pilot** pentru noile tehnologii pentru dezvoltarea unor tehnologii mai curate, mai eficiente din punctul de vedere al resurselor și al energiei, inclusiv PPP-uri care îndeplinesc cerințele relevante. Sunt în curs de pregătire un parteneriat potențial PPP-SPIRE (Industria cu procese sustenabile prin eficiența resurselor și eficiența energetică) și Planul strategic privind tehnologiile energetice (Planul SET),
- va coopera pe plan internațional în cadrul unor **proiecte de cercetare din amonte**, în cazul în care aceste proiecte sunt adecvate și utile pentru creșterea competitivității europene și facilitarea accesului întreprinderilor europene pe piețe,
- va canaliza **sprijinul financiar** mai mult pe **faza-pilot și pe cea la scară mare**, în loc să se axeze doar pe faza de cercetare,
- va explora, în contextul **PEI privind materiile prime** și, în special, în contextul viitorului plan strategic de punere în aplicare, toate opțiunile de promovare a **inovării** în industria siderurgică și în lanțul de valori al materiilor prime, inclusiv reciclarea.

Comisia invită statele membre:

- să analizeze necesitatea și viabilitatea **alocării surselor de finanțare** în scopul instituirii de programe specifice pentru finanțarea proiectelor de cercetare, dezvoltare și inovare în sectorul siderurgic și al favorizării creării de grupuri.

Comisia invită Banca Europeană de Investiții:

- să ia în considerare **solicitări de finanțare pe termen lung pentru proiecte din domeniul siderurgiei** care au drept obiectiv asigurarea respectării cerințelor referitoare la autorizare în conformitate cu Directiva privind emisiile industriale, pe baza BAT.

3.6 Dimensiunea socială: restructurarea și nevoile de competențe

Perspectivile privind ocuparea forței de muncă în sectorul siderurgic reprezintă un motiv serios de îngrijorare și merită întreaga atenție din partea clasei politice, nu în

⁶⁴ BEI, care desfășoară o activitate non-profit, are încă un rating „AAA” din partea celor trei agenții de rating și are, prin urmare, posibilitatea de a împrumuta bani de pe piețele financiare globale la rate ale dobânzii extrem de favorabile și de a finanța astfel proiectele selectate.

ultimul rând pentru că s-au pierdut 40 000 de locuri de muncă în ultimii ani, ca urmare a restructurării.

Acest lucru înseamnă că statele membre continuă să se confrunte cu **provocări sociale** de amploare în ceea ce privește închiderile, efectuate sau preconizate, de capacități de producție, care afectează mai multe regiuni. În plus, în cazul în care producția de oțel devine tot mai dificilă în Europa, sectoarele industriale care depind de același lanț de valori se vor închide, de asemenea, sau vor investi în alte zone.

Pentru ca sectorul să rămână strategic pentru industria prelucrătoare europeană și pentru ocuparea forței de muncă, sunt necesare măsuri urgente (temporare), în plus față de măsurile pe termen lung. Această situație va implica, de asemenea, elaborarea de **acorduri de lucru temporare**, cu sprijin public **pentru lucrători**, în scopul **păstrării forței de muncă** și al **recalificării lucrătorilor** în perioadele economice nefavorabile, **în conformitate, după caz, cu normele aplicabile privind ajutoarele de stat**.

Diverse fonduri și instrumente politice ale UE pot fi mobilizate în vederea atenuării costurilor sociale ale adaptării și pentru a garanta dobândirea și dezvoltarea **competențelor necesare** unei industrii competitive în viitor. Acest lucru ar trebui realizat într-un mod care să sprijine trecerea progresivă la noi tehnici avansate de producție și la produse inovatoare și nu ar trebui să împiedice nicio restructurare care se dovedește necesară. Astfel de măsuri sunt deosebit de relevante pentru sectorul siderurgic, deoarece acesta va trebui să se confrunte cu fenomenul supracapacității.

Anticiparea nevoilor de restructurare ale industriei siderurgice a UE este esențială pentru a se putea **atenua efectele adverse la nivel social**. În scopul reducerii la minimum a impactului social, ar trebui diseminate și promovate bunele practici în domeniul formării și al recalificării la nivel de societate.

Din acest motiv, este cu atât mai important ca toate părțile interesate să rezolve **constrângerile ciclice** cu ajutorul unor măsuri temporare, care să vizeze menținerea producției și a ocupării forței de muncă pe termen lung și limitarea reducerii capacității în limitele supracapacității structurale recunoscute. Sectorul a luat deja măsuri de adaptare prin închiderea unor capacități de producție de peste 30 milioane de tone în cadrul industriei siderurgice europene, dintre care 20 de milioane de tone pot fi considerate o ajustare permanentă.

În același timp, **forța de muncă din industria siderurgică face obiectul unor schimbări fără precedent**. Structura în funcție de vârstă în cele mai multe companii europene producătoare de oțel este de așa natură încât peste 20 % din forța de muncă actuală va părăsi industria în perioada 2005-2015, iar **aproximativ 30 % va ieși la pensie până în 2025**. De aceea, industria trebuie să fie capabilă să atragă tineri talentați și creativi.

Sunt necesare activități speciale pentru a garanta faptul că **oamenii de știință cu înaltă calificare și managerii** vor consolida industria siderurgică europeană și vor oferi noi surse de avantaj competitiv.

Fondurile structurale pot să ajute la restructurarea sectorului și pot să încurajeze inovarea și specializarea în domeniul creșterii inteligente. În acest context al unor restructurări și schimbări profunde, **Fondul social european (FSE)** și **Fondul european de ajustare la globalizare (FEG)** ar trebui utilizate integral pentru a sprijini perfecționarea și actualizarea competențelor lucrătorilor din sector și pentru a favoriza tranziția profesională pozitivă și rapidă pentru cei care riscă să fie disponibilizați. În măsura în care se va putea baza pe programe corespunzătoare la nivel național și/sau regional, FSE poate juca acest rol într-un

mod anticipativ, cu caracter permanent, devansând cu mult operațiunile specifice de restructurare și atenuând astfel dinainte impactul lor viitor. FEG poate completa această stare de fapt sprijinind lucrătorii disponibilizați prin măsuri active pe piața muncii.

În conformitate cu normele UE privind ajutoarele de stat, sectorul siderurgic poate beneficia de mai multe categorii de **măsuri de ajutor de stat** care să contribuie la îndeplinirea obiectivelor UE 2020: C&D și inovare, formare și ajutoare pentru ocuparea forței de muncă și ajutoare pentru îmbunătățirea protecției mediului. De exemplu, sectorul siderurgic a beneficiat deja de scutiri de taxe de mediu și pe energie la nivel național, de ajutoare de stat pentru măsuri de eficientizare energetică și de ajutoare pentru investiții care depășesc standardele obligatorii ale UE. În plus, siderurgia este recunoscută ca fiind unul dintre sectoarele cu risc de relocare a emisiilor de dioxid de carbon, iar statele membre pot reduce efectul creșterii prețurilor energiei electrice induse de ETS asupra competitivității sectorului din 2013 până în 2020, astfel cum s-a explicat mai sus.

Pe termen scurt, Comisia,

- va promova angajarea tinerilor în acest sector, prin consolidarea unor programe de ucenicie și a unor procese de recrutare **orientate spre tineri**,
- va încuraja crearea unui **Consiliu european privind competențele** pentru industria siderurgică, care să reunească organizațiile naționale existente care se ocupă cu dezvoltarea competențelor și ocuparea forței de muncă în sectorul siderurgic. Consiliul privind competențele poate include, în funcție de dorința și capacitatea organizațiilor din sector, reprezentanți ai angajatorilor și ai lucrătorilor la nivel european și național și organizații ale prestatorilor de servicii în domeniul educației și al formării,
- va sprijini **alianțele pentru competențe sectoriale**, prin programul Erasmus pentru toți⁶⁵, bazându-se pe studii privind nevoile și tendințele legate de competențe; alianțele pentru competențe sectoriale se vor ocupa de **conceperea și livrarea de programe și metode comune**, în special pentru învățarea la locul de muncă, care oferă studenților aptitudinile cerute de piața forței de muncă într-un sector specific, precum industria siderurgică,
- va sprijini **metodele active de formare și politicile privind învățarea pe tot parcursul vieții**, inclusiv în ceea ce privește competențele de economisire a energiei prin formarea auditorilor energetici și a managerilor în domeniul energiei,
- va lansa (în urma unei solicitări clare din partea sindicatelor și/sau a autorităților naționale) **un grup operativ interservicii**⁶⁶ pentru a studia și a monitoriza principalele cazuri de închidere sau de reducere semnificativă a activității uzinelor siderurgice, **pentru a raționaliza utilizarea fondurilor UE relevante** în caz de reducere semnificativă sau de închidere a capacităților de producție,
- va prezenta un **cadru de calitate pentru anticiparea schimbărilor și a restructurării**, stabilind cele mai bune practici în acest domeniu, care urmează să

⁶⁵ COM(2011) 787 final.

⁶⁶ COM(2005) 120 final.

fie puse în aplicare de către toate părțile interesate,

- se va asigura că **acordarea de fonduri UE**, în contextul Orizont 2020, și de fonduri structurale, respectă principiul specializării regionale inteligente și ia în considerare **durabilitatea investiției din perspectiva creării și permanentizării locurilor de muncă** în regiunea respectivă,
- va continua să aplice normele de cofinanțare și de **reducere a contribuției proprii la fondurile structurale** pentru țările din program.

Comisia invită statele membre:

- să analizeze posibilitatea utilizării, împreună cu autoritățile regionale, a Fondului social european (FSE) pentru **reconversia profesională și recalificarea lucrătorilor**, inclusiv prin stabilirea unei măsuri de finanțare specifice, legate de sectorul siderurgic,
- să analizeze posibilitatea utilizării **fondurilor structurale**, împreună cu autoritățile regionale, în următoarea perioadă de programare, cu scopul de a atenua impactul social al restructurării din sectorul siderurgic,
- să încheie negocierile în curs cu privire la propunerea de regulament privind **Fondul european de ajustare la globalizare** (FEG) pentru perioada de programare 2014 – 2020⁶⁷ și să solicite utilizarea acestuia;
- să faciliteze **dialogul dintre partenerii sociali** în vederea ajungerii la un acord cu privire la inițiativele temporare de păstrare a locurilor de muncă, precum posibilitatea introducerii **sistemelor de flexibilitate a muncii**, referitoare în special la ajustarea ciclică.

Comisia invită industria:

- să joace un rol activ în **remediarea lacunelor** și a deficiențelor **în ceea ce privește competențele**,
- să continue procesul necesar de **adaptare a industriei**, în conformitate cu cele mai bune practici în anticiparea schimbărilor și a restructurărilor, inclusiv prin dialogul social și implicarea corespunzătoare a părților interesate la nivel regional,
- să analizeze **nevoile de restructurare** și posibilele **ajustări ale capacităților**, având în vedere cererea viitoare a sectoarelor-cheie, luând în considerare necesitatea de a aborda în mod diferit tendințele structurale și pe cele ciclice,
- **să coopereze cu celelalte părți interesate**, în special cu autoritățile naționale și cu cele regionale, pentru a se asigura că **supracapacitatea** ciclică este abordată prin **măsuri temporare care se bucură de sprijinul opiniei publice**, păstrându-se locurile de muncă pe termen lung.

4. CONCLUZII

După cum s-a subliniat mai sus, viziunea UE pentru 2030/2050 stabilește strategii și căi de îndreptare a economiei europene către un sistem energetic global durabil și eficient, către reînnoirea mijloacelor de transport, preconizând în același timp instituirea unui sistem de

⁶⁷ COM(2011) 608.

management inteligent al transporturilor, precum și renovarea tuturor imobilelor și integrarea acestora în rețele de alimentare inteligente.

Această viziune implică un consum ridicat de materiale avansate, precum oțelul, a cărui disponibilitate la calitate, volumul și prețul corespunzătoare este o condiție necesară pentru implementarea cu succes a acestei viziuni. Doar politica justă și cadrul de reglementare adecvat, combinate cu măsuri specifice ale Comisiei, ale statelor membre și ale industriei vor ajuta sectorul siderurgic să depășească dificultățile, să își îmbunătățească competitivitatea și să fabrice produse din oțel inovatoare, necesare pentru a menține și a extinde cota de piață.

Discuțiile constructive cu privire la siderurgie au subliniat utilitatea și necesitatea continuării dialogului între părțile interesate importante din acest sector industrial strategic. Prin urmare, Comisia propune crearea oficială a unui **Grup la nivel înalt** pentru siderurgie. Acest proces ar presupune o reuniune anuală la nivel înalt. Scopul său principal va fi crearea unei platforme europene de informare reciprocă, de dialog și de schimb de cele mai bune practici. În general, această platformă ar trebui să faciliteze și să sprijine eforturile sectorului siderurgic european de menținere și îmbunătățire a capacității sale de a concura pe piața mondială.

În termen de douăsprezece luni de la adoptarea acțiunii, Comisia va evalua impactul pe care implementarea acestui Plan de acțiune îl va fi avut asupra competitivității industriei siderurgice și, după caz, va oferi recomandări și orientări suplimentare.